

АКТУАЛІТЕТИ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВІЙНИ

У світлі дослідження фінансової політики в умовах воєнного стану можна зробити кілька висновків:

- воєнний конфлікт створює значні виклики для фінансової системи країни, які вимагають відповідного реагування та адаптації;
- необхідно зосередитися на ефективному управлінні фінансовими ризиками та зміцненні внутрішнього фінансового контролю для забезпечення фінансової стабільності;
- важливо розвивати механізми розподілу та використання бюджетних коштів, щоб ефективно використовувати ресурси в умовах обмежених фінансових можливостей.

Крім того, необхідно удосконалювати міжбюджетні відносини та реформувати податкову та митну системи з метою сприяння економічному відновленню після завершення конфлікту. У цілому, фінансова політика в умовах воєнного стану повинна бути спрямована на забезпечення стабільності та підтримку економічного розвитку країни в складних умовах [1].

Актуальності фінансової політики України в період війни мають базуватися на наступних підходах:

- зміна ієрархічної структури цілей фінансової політики держави у якій пріоритетом стає повноцінне фінансування ЗСУ та сектору безпеки і оборони держави як основний чинник Перемоги й відновлення територіальної цілісності України;
- переорієнтація на використання прямих (адміністративних) методів та інструментів у механізмі реалізації фінансової політики держави, що дасть змогу більш дієво та оперативно задіяти механізми управління й використання наявних фінансових ресурсів. Це особливо важливо за часткової руйнації національної економічної системи та ринкових взаємозв'язків між суб'єктами господарської діяльності;
- законодавче визначення пріоритетних цілей бюджетної політики у період воєнного стану та їх поділ на ті, що потребують «повноцінного» фінансування через бюджетний механізм, і ті, котрі мають статус «необхідного» фінансування. Такий підхід допоможе оптимізувати обсяги та структуру витрат державного бюджету, що має особливе значення за умови істотного дефіциту та невизначеності при пошуку альтернативних джерел його покриття;
- посилення прозорості та публічності в функціонуванні інститутів фінансової системи держави як умови посилення контролю за цільовим та ефективним використанням бюджетних коштів, зростання ролі громадського контролю та інститутів державного моніторингу. Саме публічність фінансової системи держави є умовою довіри до влади та консолідації суспільства, а також умови зрозумілості фінансової політики та посилення фінансової підтримки України з боку держав-партнерів [2].

Наразі серед напрямів фінансової політики України можна назвати такі [3]:

- забезпечення єдності цілей та інструментів фінансової політики з метою розвитку економіки;
- підвищення ефективності фінансового регулювання політико-економічних, соціальних процесів у суспільстві;
- підвищення довіри до фінансово-кредитних і страхових інститутів шляхом зміцнення вітчизняної валюти;
- інтеграція національної фінансової системи у міжнародну;
- забезпечення збалансованості бюджету;
- підвищення ролі бюджету розвитку як найважливішого інструменту інвестиційної політики;
- оптимізація складу видатків бюджету з метою концентрації фінансових ресурсів для вирішення пріоритетних завдань та проблем;
- зниження залежності бюджетних доходів від кон'юнктури світових цін; впорядкування державних зобов'язань;
- підвищення фінансової спроможності місцевого самоврядування шляхом закріплення за ними додаткових джерел;
- розробка податкової політики, що забезпечує дотримання інтересів держави та платників податків;
- налагодження роботи фінансового ринку;
- підвищення ролі державно-приватного партнерства у системі соціально-економічного розвитку суспільства.

Література:

1. Кононенко В. ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ. Фінансова політика: теоретичні та практичні аспекти юридичної науки: Збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної конференції «Фінансова політика: теоретичні та практичні аспекти юридичної науки», 24 квітня 2024 р. / Державний податковий університет, Навчально-науковий інститут права. Ірпінь : Державний податковий університет, 2024. 261 с.
2. Лютий І.О., Медведкова Н. С. Сучасна парадигма фінансової політики держави та особливості її реалізації в умовах війни на території України. *Фінанси України*. 2023. №6. С. 61-74.
3. Мирончук, В., & Янчук, М. (2022). РОЗВИТОК ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЗОВНІШНІХ І ВНУТРІШНІХ ВИКЛИКІВ. *Матеріали конференції МЦНД*, (13.05.2022; Хмельницький, Україна), 81-83. вилучено із <https://archive.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/article/view/71>